

7/8 Významné ketony

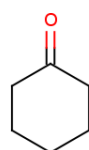
Významné ketony

- 1) aceton (dimethylketon, propanon): $\text{CH}_3\text{—CO—CH}_3$
  - nejreaktivnější keton, rozpouštědlo; páry způsobují závratě až bezvědomí, dráždí ke kašli, se vzduchem výbušné
  - význam: rozpouštědlo hlavně organických sloučenin, výroba jodoformu a chloroformu, výroba umělého hedvábí, výroba plastů (polymethylmetakrylátů –plexiskla)
- snadno zápalná kapalina (teplota varu: $56\text{ }^\circ\text{C}$), neomezeně mísitelná s vodou, nejreaktivnější keton
- výroba
  - rozkladnou destilací (karbonizací) dřeva
  - acetonovým kvašením cukrů
  - katalytickou dehydrogenací izopropylalkoholu
- 2) bromaceton – slzný plyn, pro kontrolu těsnění plynových masek
- 3) methyl(fenyl)keton, acetofenon: $\text{C}_6\text{H}_5\text{—CO—CH}_3$
  - kapalina příjemné vůně; význam: pro léčiva a voňavky
- 4) difenylketon, benzofenon: $\text{C}_6\text{H}_5\text{—CO—C}_6\text{H}_5$
  - krystalická látka (teplota tání $27\text{ }^\circ\text{C}$, teplota varu $305\text{ }^\circ\text{C}$); význam: pro barviva a léčiva
- 5) cyklohexanon (viz níže)
  - kapalina (teplota varu $155\text{ }^\circ\text{C}$, teplota tání $-45\text{ }^\circ\text{C}$), rozpouštědlo
  - význam: surovina pro výrobu polyamidových vláken

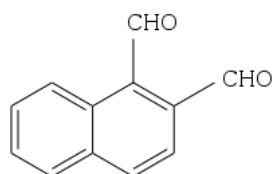
Úkol

- 1) Napište racionální vzorec a) difenylketonu, b) methylpropylketonu, c) butan-2-onu.
- 2) Napište názvy sloučenin:
  - a) $\text{CH}_2=\text{CH—CH}_2\text{—CO—CH}_3$
  - b) $\text{C}_6\text{H}_5\text{—CO—CH}_3$ (triviálně acetofenon)
  - c) $\text{C}_6\text{H}_5\text{—CO—H}_5\text{C}_6$ (triviálně benzofenon)
  - d) (viz níže)
  - e) (viz níže)
- 3) Napište rovnici oxidace dipropylketonu.
- 4) Napište rovnici redukce dipropylketonu.
- 5) Napište rovnici bromace dipropylketonu.

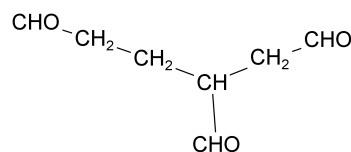
Řešení

cyklo-
hexa-
non

2d)

2e)